

POŁOŻONY (457) *part praet pass pf*

położony (326), **położon** (121), położony *a.* położon (10).

Pierwsze i drugie o jasne (w tym w drugim 2 r. błędne znakowanie). ◊ *W formach złożonych* -on- (74), -ón- (8); -ón- OrzQuin, GrzepGeom, BiałKat, też SienLek (2); -on- : -ón- KochPs (3:2), SarnStat (34:1). ◊ *W formach niezłożonych* -on (6), -ón (2); -on MurzNT, BiałKat, KochPs, KochPhaen; -on : -ón Mącz (1:1), SarnStat (1:1); -on-.

sg m N położony (86), położon (61); ~(*attrib*) -ony (27); ~(*praed*) -on (60), -ony (41); -on MetrKor, HistJóz, TarDuch (2), FalZioł (3), WróbŻółt (2), LibLeg (2), SeklKat, MurzNT, GliczKsiąż, KrowObr, UstPraw (2), BibRadz (4), BielKron (4), BiałKat, BielSat, WujJud, BudBib, BudNT (4), CzechRozm, KochPhaen, BielRozm; -ony OpecŻyw, ZapWar, OrzRozm, GrzegŚm, WujJudConf, RejPosWstaw (3), SkarŻyw (5), CzechEp, GórnRozm, GórnTroas, GrabowSet, LatHar (7), WysKaz, PowodPr; -on : -ony RejPs (2:1), HistAl (2:1), LubPs (3:1), Mącz (1:1), HistRzym (2:1), RejPos (7:1), KochPs (2:2), WujNT (3:3), SarnStat (2:4). ◊ *G* położonego (3); -égo (1), -(e)go (2). ◊ *D* położon(e)mu (2). ◊ *A* położony (8), położonego (1). ◊ *I* położonym (5). ◊ *L* położonym (5). ◊ *V* położony (2). ◊ *f N* położona (30), położonã (14), położon(a) (12); ~ (*attrib*) -ã (2); ~ (*praed*) -a (30), -ã (11); -ã OpecŻyw, BielKron, Mącz (2), RejZwierc, RejPosWstaw, CzechEp, KochFr, WujNT; -a : -ã LubPs (3:1), Leop (1:1). ◊ *G* położonej (4). ◊ *A* położoną (9). ◊ *I* położoną (1). ◊ *L* położonej (2); -éj (1), -(e)j (1). ◊ *n N* położone (26), położono (20); -é (2), -(e) (24); ~ (*attrib*) -é (4); ~ (*praed*) -é (20), -o (20); -é GlabGad, Leop (3), BibRadz, GrzegRóżn, WujJudConf, RejPosWstaw, CzechRozm (2), SkarŻyw, ActReg, GórnTroas, LatHar; -o MetrKor, OpecŻyw, PatKaz III (3), LubPs, BielKron, Mącz (2), RejPos (3), SkarJedn, MWilKHist, CzechEp, SarnStat; -é : -o FalZioł (1:1), SarnUzn (1:1), BudBib (1:1), WujNT (1:3). ◊ *G* położon(e)go (2). ◊ *A* położon(e) (9), położono (2) ReszPrz, WujNT. ◊ *I* położonym (1). ◊ *L* położonym (3). ◊ *pl N m pers* położeni (20); -eni (2), -ęni (1), -(e)ni (17). *subst m i n* położone (36); -é (13), -(e) (23). *f* położone (38), położony (8); -é (9), -e (1) JanNKarOrz, -(e) (28); ~ (*attrib*) -é (8); ~ (*praed*) -é (30) BielŻyw, LibLeg (3), GliczKsiąż, GroicPorz, Leop, BibRadz (2), BielKron, GórnDworz, BudBib, ModrzBaz (2), SkarŻyw, KochPhaen, ZawJeft, Phil, KochFrag, KołakSzczęśl, WujNT (4), JanNKarOrz, SarnStat (5), -y (8) OpecŻyw, TarDuch, WróbŻółt, RejPs (3), RejPos (2). ◊ *G* położonych (10). ◊ *D* położonym (5). ◊ *A m pers* położone (3), położonych (1) StryjKron; -é (1), -(e) (2). *subst* położone (21); -é (11), -(e) (10). ◊ *If* położon(e)mi (1). *n* położonymi (1). ◊ *L* położonych (5).

Składnia dopełnienia sprawcy: położony od kogo (3) GrzegRóżn, WujJudConf, LatHar, *przez kogo* (3) UstPraw, OrzRozm, SienLek.

Sl stp s.v. położyć, Cn notuje, Linde także XVII – XVIII w. s.v. położyć.

I. *Umieszczony gdzieś i tym samym znajdujący się, będący tam; positus Vulg, PolAnt, Mącz, Calep, JanStat, Cn; propositus, sepositus Mącz; constitutus, iactus Calep; subiectus JanStat; situatus, situs Cn* (244) :

A. *Umieszczony na czymś* (80) : In transversum positus, Ná przeki położony. Mącz 488d; Calep 496b, 1081b; GDzie między którą Szlachtą [...] w imieniu ich nie byłyby położone pewne znaki granice [...] / nigdy [...] porównania części ich bronić łądownie niemogą SarnStat 1164.

a. Spoczywający na powierzchni siłą bezwładności (68) :

położon na co (żywotne) (1): aby wżycy sluzebny [...] byly kthemu przywyedzyeny [...], aby nayednego konya po yedne^{mv} drzewv bylo położono *MetrKor* 38/287.

położon(y) na czym (4): Liłt wiznania wiary przeciw Heretykom ná ołtarzu S. Piotrá położony. *SkarŻyw* 318 marg; *WujNT Ioann* 11/38; [*Leszko II*] Wybrány zá Xiążę roku 780. gdy napierwey do łupá przybieżał/ ná którym była czapká Xiążęca położoná. *KlonKr* B; *CiekPotr* 72.

położon(y) gdzie (14): Też auripigment zmiełzany z glifthami á położony tham gdzie kret rije/ vkufili tego/ wnet zdechnie. *FalZioł* III 40c, IV 46d, 51b, V 44v; *Leop* 1.*Esdr* 6/5, 3.*Esdr* 6/26; *BielKron* 33v, 95v; vyrzáła fzátę piękną przed łobą położoną. *SkarŻyw* 69, 528; *WujNT Ioann* 20/7; *WysKaz* 34. Cf *Wyrażenia*.

Wyrażenia: »na [którym] miejscu położon« (1): Iż ná którymby kolwiek mieyfcu/ była zápaloná tá gromnica/ y położoná/ odftąpił/ y drżał *Dijabeł KrowObr* 89.

»na swym miejscu położony« (1): Seposita queque suo loco, Wżycfki rzeczy ná fwym mieyfcu położone. *Mącz* 312a.

Przen (1) :

Wyrażenie: »na wadze położony« = *zważony (1)*: Inadź by były [*nasze grzechy*] ná wadze położone/ dálekoby s kloby wybiły *RejZwierc* 260v.

α. Umieszczony w pozycji leżącej (o człowieku) (24) :

Wyrażenie: »na wznak położony« (1): Resupinus, supinus – Na wznak położoni. *Calep* 919a.

αα. O niemowlętach, osobie związanej i o pijanym (17) :

położon(y) gdzie (13): Placze dziecię wielmi w ciałnych iałlicech położoné *OpecŻyw* 161, 17v, 19v, 22v; *FalZioł* V 35; tám ná brzegu morłkim náleźli vrodziwą pánnę krolewfką corę związaną/ [...] która tám była dla tego położoná/ iż [...] *BielKron* 54; *RejPos* 18; *CzechEp* 194; O Nadobrotliwży Iezu/ y tákże znowu we żłobie bydlęcym chcefz być położony? *LatHar* 222, 272, 336, 529; *WujNT Luc* 2/12.

Wyrażenie: »położon(y) spać, do spania« [*szyk 1:1*] (1:1): A gdy iuż [*dziecko*] będzie położono łpac/ thedy mu potrzeba główkę zakrić czapką/ albo czym ciepłym *FalZioł* V 35; A gdy [*pijany gospodarz*] [...] będzie iuż do łpánia położony/ tedy [...] wielkie śmiechy/ y chechotánia będą z tego czynić. *PowodPr* 73.

Przen (2) :

Wyrażenia: »położony na łózu serca« (1): Ale częstokroć widzimy że rodzicy cíielefni/ to iest prozności tego światá/ náłładuiąc tákowe⁸⁰ pobudzaiąc go ku złemu: á bywaią położeni ná łózu fercá twego/ áby cie dofwiadczyli. *HistRzym* 117.

»wznak położony« (1): [*kmieć*] Podrąbił Olfzą ná rudáwym błócie/ Y ták w porywczą koryto vrobił/ [...] Y czołnem názwał ono dzieło nowe/ [...] A wśiadfzy cíicho w olfzą wydrożoną/ W znak położoną. Od brzegu łwego ósmiełił fię płynąc *KlonFlis* C3v.

ββ. Zmuszony, skłoniiony do położenia się (6) :

Wyrażenie: »w łożu [z kim] położon« (1): Y tudziefz go [mysz lwa] o to żądał/ By mu fwą corę żoną dał. [...] A gdy ku łożu przywiedzioná/ Aby tám z nim położoná: nogą mężá rozdławiá/ Gdy go w łożu niebaczyłá *BierEz Pv*.

Przen (5) :

Wyrażenia: »przed nogami [czyimi] położony« = *pokonany, unicastwiony* (1): Inádnie lie iem takież ftác może iáko lie ftáło przed tern kxiążetom ich gdy byli przed nogámi twemi położeni nád brzegiem byftrey rzeki PhiŃon. *RejPs* 124.

»położony podnożkiem nog [czyich]« = *zmuszony do poddania, podporządkowania się* (1): Lecz ten [Chrystus] ofiárowawfzy iednę zábitá ofiárę zá grzechy/ ná wieki fiedzi ná práwicy Bożey. nákoniec czekáiąc/ áżby nieprzyiáciele iego położeni byli podnożkiem nog iego [*donec ponantur inimici eius scabellum pedum eius*]. *WujNT Hebr* 10/13.

»rowno z ziemiá położon(y)« = *pokonany, unicastwiony; lineatim conculatus PolAnt* [szyk 2:1] (3): Czáfú onego będfzie przynieŃiony zá dar Pánu zaftępow lud roftárgniony á fplundrowány/ [...] lud rowno z ziemiá położony y potłoczony *BibRadz Is* 18/7, *Is* 18/2; *RejPos* 305v.

β. *Dany, oddany, ofiarowany* (14) :

[*Przen:* á zátym to idzie/ iz źle położoné dobrodzieyfwtá/ nie odnoŃzą wdzięczności. *SenekaGórn* 33 (*Linde s.v. położyć*).]

αα. *Przedłożony, dostarczony, okazany, dany do wglądu (o dokumentach)* (10) : A Tákowé kauzy/ o pomiáry [...]: ná rokách poŃpolitych ziemŃkich máią bydfz fądzoné [...]: wyiáwŃzy to/ żeby [...] o waźności/ y możności zapiŃów fądownie położonych/ [...] między ftronámi controwerfia lie wŃczęłá *SarnStat* 1165.

położony przed kogo (1): CHćac fkáźić wátpŃliwoŃci/ które częftokroć przy zapiŃiých ná dobrá KrólewŃkié/ álbo Przywileiách przed nas położonych zwykły lie wynarzáć: [...] ták zabiégámy: Iz [...] *SarnStat* 51.

położon gdzie (2): Kto da iáki dług w KŃięgi w wieŃć/ á potym weźmie wypis z kŃiág/ thedy ten wypis nie będfzye miał mocy żadney áliźby fiŃt główny był w Sąd położon. *UstPraw H2. Cf Fraza*.

Fraza: »pozew ma (a. może) być (niech będfzie) położon(y)« = *edictum proponatur JanStat* [w tym: *gdzie* (2)] (6): *UstPraw H4v*; muŃi tedy być Pozew ná mię wydány miánowicie [...]: y ma tákowy Pozew być położony przez Woźniego *in bonis citati. OrzRozm S2v*; gołócie wŃzędzie w ręce może bydfz dány pozew/ álbo w páráfiéy położony. *SarnStat* 118, 119, 151, 575.

Wyrażenie: »położon przed oczyma« = *przedstawiony naocznie* (1): Státutá [...] odnawiamy: áby rozgrániczenia dóbr były nie wedle fiŃtów [...] / które ná wŃilność proŃzających/ y ná rzecz/ która położoná nie ieft przed oczymá [*oculis non subiecta JanStat* 406] fą dáné/ ále wedle Ńwiádectwá ftárców *SarnStat* 842.

ββ. *O pieniądzech* (3) : *Attributae pecuniae, Położone/ przywáŃzczone pieniádze. Mącz* 464a, 311d.

W porównaniu (1): *PowodPr* 76 *cf Wyrażenie*.

Wyrażenie: »w pokład położony« (1): iż nas [Bóg] iáko táenty w pokład łobie położone/ chce puścić ná wagę/ nie tylko iuż z pobożnemi przodkami náłzemi: ále [...] y z lámemi Turkámi *PowodPr* 76.

γγ. *O jedzeniu [komu] (1)* : Powtóre vczymy [...] / ábyfmy ták niľko ná położóny nam chléb nie pátrzáli/ tákże y ná napóy/ kthóry widzimy *BiałKat* 288v.

γ. *Rozpostarty, rozprzestrzeniony nad kimś, spowijający kogoś [komu] (1)* : Bo wľyftek okrąg ziemie/ przezroczyftá był ofwiecan ľwiátłościá [...]. Thylko onym lámym położoná byľá ciężka noc/ obraz ciemności/ kthory miał ná nie przyść. *Leop Sap* 17/20.

δ. *Umieszczony na czymś i przykrywający, pokrywający jakąś powierzchnię (3)* : *HistAl* F8v; iednák gárdliná w podmuľk [= *szczelnie, gładko*] dobrze położona/ lat trzydzieści trawľszy potrzęľem będzie *GostGosp* 96.

Szereg: »położony albo wprawiony« (1): Sam ftolec onego máieftatu byľ s Smáragdu/ á ľciány iego s Topazioná/ á po wľytkich ľtopniach byľo kofztowne bárzo kámienie wľelkiego rodzaju położone álbo wpráwione [*inserti*] *HistAl* M7v.

ε. *Zbudowany (3)* :

położony jak (1): A miáľto ná cztery węgly położone ieft/ á dľugość iego ták wielka ieft/ iáko y ľzerokość. *WujNT Apoc* 21/16.

Przen (2) : fundamentu zaden niemoże ynego położýć/ yedno ten kthory położon ieft Chrifus Iefus *SeklKat* QV; *WujJudConf* 119v.

ζ. [*Odłożony; przén: zaniechany, wstrzymany*: Jakim obyczaiem gora ma być położona [*tj. prace górnicze zaprzestane*]. *OrdunekGórn* 45.]

η. *O obozie wojskowym: rozłożony, rozstawiony [gdzie] (1)* :

Wyrażenie: »oboz położon« (1): Castra incuriose posita, Nie ná pewnym mieyľcu. Niedbáľe obós położón. *Mącz* 73a.

θ. *Zrównany z ziemią (2)* : gory ij wľyfky págorki ij pádoly w proch będa obrotzony ij położony/ a wľyfka ziemia będzie zrównána. *OpecŻyw* 193v.

Wyrażenie: »zarówno z ziemią położony« (1): Theboe ľá ręká mégo oycá wywróconé/ Mury mocné zárówny z ziemią położoné. *GórnTroas* 20.

b. *Przymocowany do czegoś (4)* :

położony na czym (2): thámeľmy náľzli ľthárfze Zydowľkie [...]. Buduiác Pánu kośćióľ wielki/ nowy/ z kámieniá ćioľanego y bárzo kofztownego/ y báľki iuż byľy położone ná ściánách. *BibRadz* 3.Esdr 6/9; *BudBib* 3.Esdr 6/9.

α. *Wetknięty, zatknięty [w co] (2)* : A we wsiách ľpuľtoľzáľych gdzie ośiáďľych nie máľz/ Pozew w drewno rozľczepioné położony/ y w ziemię wetkniony/ niech będzie opowiedźian *SarnStat* 756 [*idem*] 825.

c. *Przyłożony do czegoś, oparty na czymś (4)* :

α. *Przyłożony w celach leczniczych [na co] (2)* : Też żoľc z weľná zmieľzana á ná pępek dziecięciu położona/ zapiękły żywot odmiękcza. *FalZioľ* IV 13d.

Wyrażenie: »położon(y) na ranę« [szyk 1:1] (2): á tak gdy łwieża [centurzyja] będzie położona na ranę goj ią mocno *FalZioł* I 24c, IV 58d.

β. O częściach ciała; przen: w opisie gwiazdozbiorów noszących nazwę istot żywych (1) : [para *Niedźwiedzic*] Máiąc głowy ná krzyżach łpólnie położoné. Tákże ná wznák biég dźierzą *KochPhaen* 2.

B. Umieszczony wewnątrz czegoś (139) :

położon(y) w czym (3): *FalZioł* I 71a; Arká Boża położoná iest w domu obitym łkorámi *BielKron* 70; kazał mu bieżec do láła/ vkázuiąc mu tákíe á tákíe drzewo: áby w nim łzáty położone przyniołł. *SkarŻyw* 324.

położony gdzie (3): tedy księgi Grodzkie [...] pod świádectwem niech będą położoné [*reponantur JanStat* 436] ná Ratułzách *SarnStat* 537, 541, 938.

Przen [w kim, w czym] (2) : Y złtála łię świátłósc [*Gen* 1/3]) Tá łwiátłósc w woley Bożey była położoná/ á tuż zá ciemnołciámi náłtępowála *BibRadz* I 1a *marg*; ábowiem to iest łąd moy wybrány/ w ktorym będzie położono imię moje. *RejPos* 285.

a. Złożony w grobie, pogrzebany, pochowany [w tym: gdzie (35)] (37) : *MurzNT Mar* 15/47; *Leop Ez* 32/24, 25; [król] grob brátu Kárdynałowi mołędzowy dał srod kołcióła vczyńic/ y thám położon *BielKron* 410; wyedzie iźci z marthwychwłthał/ á iuźci go thu nie máłz/ á podźcie oglądajcie mieyłce gdzie był położon Pan *RejPos* [108], *Oouv*; Pogrzebiony iest támże od chrześcian: gdzie też y potym dwie corce iego pánnie/ áłz do łmierci/ iedná z iedney łtrony/ á druga z drugiey/ położone łą. *SkarŻyw* 385, 182 *marg*, 349, 397, 408, 429; *GórnTroas* 38.

Frazy: »ciało było położone(-o)« = *positum erat corpus Vulg* [szyk zmienny] (5): *SkarŻyw* 213; vyrzála dwu Aniołow w bieli łiedzących/ iednego v głowy/ á drugiego v nog/ gdzie położono było ciało IEzułowo. *MWilkHist* H2v; prosili aby Pogrzeb był naznaczon do Crakowa aby ciało honełtiłsime było przyprowadzone, et in sepulchris Regum vczwiwie położone. *ActReg* 76; *LatHar* 727; *WujNT Luc* 23/55.

»kości [czyje] są położone« (1): We krwi nieprzyacielłkiéy vpadł zmordowány W połszród łziemi Tureckiéy: iego połwięconé Kołci nie łą w oyczyłtym grobie położoné *KochFrag* 43.

»umarły był położon« (1): Odięli tedy kámień (*marg*) gdzie vmárły był położon. (–) *WujNT Ioann* 11/41.

Wyrażenia: »w grobie (jest, był, a. leży) położon(y)« = *in monumento positus est (erat, fuerat) PolAnt, Vulg; positus est in sepulcro Vulg* [szyk 14:4] (18): *HistJóz* E4v; pogrzebion iest [*Achaz*] w miełcie Ieruzálem/ Ale nie był położon w grobiech [*quia non adduxerunt eum ad sepulcra*] Krolow Izráelłkich *BibRadz* 2.Par 28/27; *BudNT Luc* 23/53, *Ioann* 19/41; Bo po łmierci/ kto ná cię wlpómienie? kto w grobie Położony będzie mógl dźięki czynic tobie? *KochPs* 9; *SkarŻyw* 131, 403; Teraz/ kiedyś w tym łimnym położona grobie/ Czy m cię inłzym mam vcćic/ ieno płáčzem łwoim? *KochFr* 125, 52, 132; *GrabowSet* P4v; *KochFrag* 43; Iezu po łkonániu twoim w grobie nowym z rzewliwym wiernych twych płáčzem położony/ zmiłuy łię nád [*nami*]. *LatHar* 339, 275, 737; *WujNT Luc* 23/53, *Ioann* 19/41, *Act* 7/16.

»martwym położony« (1): Więc w nowym iestéł grobie martwym położony *GrabowSet* P4v.

b. O człowieku: umieszczony gdzieś pod przymusem, uwięziony (2) : *TarDuch* D3; Był tedy iakoby kto wciężkiem więzieniu położony/ który by chciał być rozwiązán *MurzHist* I.

c. Zamieszczony, zawarty, znajdujący się w tekście [w tym: gdzie (91)] (92) : Náydziecie téz przy vroczyłtych święciéch pieśni piękne/ dlá olobnégo pocięffeniá/ iako reieft vkazuje tu położony *OpecŻyw ktv*, 87v; *ZapWar* [1546] nr 2608; *LubPs* T, T3; *GroicPorz* ee5; A przetoż Bog abfoluto ábo z gołą w piśmie świętym położony/ zówżze ieft Oćiec/ który wizytko czyni przez Syná fwego. *GrzegRóżn* M4v; Epanalepsis, Latine, Repetito, vel Resumptio, Powtarzanie yednego słowa ná końcu wierzszá/ które ná przodku wierzszá yeft położono. *Mącz* 106a; *SienLek* 256v; *RejPos* 86v, 145v, 269; *RejPosWstaw* [143⁴]v; *CzechRozm* 63v; *SkarŻyw* 565; *CzechEp* *3, 34, 136, 302; *ReszPrz* 26; *W Piątek* [...] przydać może modlitwę zá rozliczne ftany/ *W. Ianá Lánšpergiulzá/* położoną w pierwszym rozdzieleniu *LatHar* 357, [+11]v, ++7v, 263, 285, 331 (17); Gdzie záfię ktorego słowá ábo kilku w Graeckim texcie nie było [...]; tedy náznaczył rozenkiem ták w texcie iáko y ná brzegu położonym *WujNT przedm* 16; Drugie Annotácie dłuższe [...] fą málo nie po káždym Rozdziale położone *WujNT przedm* 25, *przedm* 1, 23, 25, 26 [3 r.], 28 [2 r.] (17); *JanNKar* D4v; *IVMENTVM*. Dwa Státuty przy tym tytule w Lácińskim fą położone *SarnStat* 676, 716, 845, 1164, 1304.

położony u kogo [= w wyborze, zbiorze tekstów opracowanych przez kogoś] (7): Zywoť S. Philippá Apoštoła/ z pífmá świętetego [!] wybrány/ y v Ifydorá/ Methapráftá y innych położony. *SkarŻyw* 383; Zywoť S. dwu bráciey bliźnięcnych męczeńników/ [...] v S. Ambrożego z Medyolanu położony *SkarŻyw* 565, 187, 297, 327, 451, 534.

Wyrażenia: »na, przy [którym] miejscu położony« (3:2): czytay *Bafilium contra Eunomium*, á tákże *Athanasium*. Pátrzay téz ná quotifatią ftará dawną przy thychże mieyfcach położoną *SarnUzn* Ev; *ModrzBaz* 100v; *CzechEp* 213; *LatHar* 201; Aczkołwiek líft do Rzymiánow nie był pierwszy z tych ktore Páweł pífał: wżákże ieft y był zówżze ná pierwszym mieyfcu położony *WujNT* 519.

»niżej położony« [szyk 9:1] (10): *Leop* 3.Mach 6/32; *SkarJedn* 342; Ná wielkie świętá mow modlitwę o święcie niżej położoną. *LatHar* 88, 82, 171, 331, 559, 682; Do obiáśnienia tego vrzędu, té tytuły niżej rzędem położone, z ich włáfnými ftátuty należą *SarnStat* 27, 316.

»wyższej położony« [szyk 7:1] (8): *CzechEp* 213; Czytác fię może przez tę oktawę vroczyłtá [...] Litánia do P. IEzulá/ wyższey nieco w tymże rozdziale położona. *LatHar* 387, 171, 201, 402, 662; Ten Státut iest iuz po Polfku wyszżey położony. *SarnStat* 713, 101.

α. Zamieszczony w określonym porządku, kolejności, ułożony (4) :

Wyrażenia: »wedle obiecádła położony« (1): Wízákże y dla profłznych/ którzy wołá obiecádło/ ná końcu ieft Reieft dwóy wedle obiecádła położony *SarnStat* 550.

»porządnie, wedle porządku, w słuszny porządek położony« (1:1:1): Porządek/ wedle ktorego położone fą Kfięgi/ ták Stárego iáko y Nowego Zakonu. 1. Moizełzowe/ ábo Kfięgi Rodzáiu [...] *BibRadz* *7v; Naydziefz téz tu y Końfkie Lékarftwá/ od tego Lékarzá zebráné/ á przez mię w słuszny porządek położone *SienLek* a4v; *WujJud* b4.

C. Na którym coś położono, pokryty, przykryty, wyłożony; compositus *HistAl*; stratus *Mącz* [czym] (25) : *TarDuch* B8; *HistAl* G3; *RejWiz* 25v; W mieście fą dwie wielkie drodze od zamku áz do kłafztorá/ kámieñmi kwádratowemi położone. *BielKron* 277v; przy kościele wieżá ieft w okrąg ná

piętnaście krokow/ przykrytha łuknem iedwábnyim/ kratą miedziáną położona *BielKron* 456v, 270v, 369; Tumulus honorarius, Grób kámieniem álbo mofiádzem położony *Mącz* 157c; Conserere tegmen spinis, Dách cierniem położony. *Mącz* 387d, 184b, 210b, 230d, 393b, 414d (10); *Calep* 609a, 1022a; *LatHar* 318, 542, 734 *marg*; *WujNT* 382; [bo w Angliiey pólpoliście máło nie wżytki kościoły są bláchámi ółowianemi położone. *BazHist* 59 (*Linde s.v. położyć*)].

a. *Otoczony, obwarowany* (1) : A tám [król] myflić począł [...] / iákoby odciągnąć ná zad z ludem [...] od krolow Krześciánńkich pomocy czekáiąc / á zwłáfczázá iż Cefarz iuz Turecki nie dáleko był ftał z wielkim ludem / wodą y ziemią położony. *BielKron* 306v.

b. *Posypyany* (1) : Bo wiem ony rośfołowie Flegmę mnożą y niezdrawie Lepfze owe przipieczonij A Rozjnyki położone *RejKup* Rv.

II. O rożnych formach ustosunkowania się do treści, sensu (87) :

1. *Podany do wiadomości, przedstawiony, napisany, wyrażony* (30) : *GliczKsiąż* H4v; Mówiłech w támtych Dyálógóch z náfzą brácią po proftu / [...] áżeby tym łatwiéy [...] Exekucyą widomie położóną / poiąć byli mogli. *OrzQuin* I3; *CzechEp* 372.

położon o czym (1): Ale potym w liście Confirmáciiey Stephaná Króla dokládniey iest położono o téy przyśiędze *SarnStat* 482.

położon(y) gdzie [w tekście] (6): *CzechRozm* 150v; Zywoť S. Antoniego z Padwi [...] poważnie y wiernie y wkánonizácye y ie⁸⁰ położony *SkarŻyw* 542, A5; *CzechEp* 408; Bo co w Pfálmie nápiáno / [...] to y z infzymi rzeczámi w tym Pfálmie położonemi [...] náuczył nas Páweł S. w liście do Zydow *LatHar* 379; *SarnStat* 482.

położony jak (4): *SkarŻyw* 542; Ktore fłowá ácz miřternie po filozowfku położone są: iednáć fię z nich nie trudno bácznemu te⁸⁰ domyřlić / iż [...] *CzechEp* 310; Bo iefli go [księdza kanonika] wwodzą fłowá ty wedle Vulgaty iego. [...] tedy fię ná tym myli / żeby ták [= *tymi słowami*] były położone w texcie Greckim. *CzechEp* 408. *SarnStat* 482.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): gdyż to ná infzych trzech mieyfćách iest położono / iż Bethfębá vrodziła Dawidowi nie tylko Sálomoná / [...] ále też Sámniego / Sobábę y Nátáná *CzechRozm* 150v.

Fraza: »przykłady są położone« (1): naydzieřz tu wżytkich przednieyfzych řwiętych żywoty z piřmá ftařego zakonu wybráne: ták iż przykłady ich máło nie wżytki tobie pożytecznieyfze tu są położone. *SkarŻyw* A5.

a. *Przytoczony, zreferowany [w tym: gdzie (w tekście)]* (4) (5) :

położony z czego [= z czyjego tekstu] (1): [Warro Markus] wiele kxiąg po łobie zořtawił, z nich niektore vżyteczne rzeczy tuto położone są. *BielŻyw* 128.

Wyrażenia: »położone (są) słowa« [*szyk 1:1*] (2): A thá Ewanyelia niżej nápiána / w ktorey są położone thy řwięte fłowá Pána nářzego [...] iest przywłáfczóná dniowi temu dziřieyfzemu. *RejPos* 286v; *CzechEp* 376.

»słowo od słowa położono« (1): przez czternařcie mieřcy namawiáiąc fię / [...] táką vnią / ziednoczenie [...] Chrześciánńtwá vczynili / nápiáli / podpáli / zápieczętowáli / iáko fłowo od fłowá położono iest. *SkarJedn* 268.

»[z kogo] tekst położony« (1): Tákże z Autorow text tu położony [...]: Jedno przeczytay á řądź ípráwiedliwie/ Vznalź tu iák żyć ná świećie ízczeńśliwie. *KořakSzczęśł Dv*.

»wyższej położony« (1): Przetoź Ian/ rzecz tę łowy wyżźey położonymi/ nam obiáśnił: vkázuiąc to/ iż [...] *CzechEp* 376.

b. Wymieniony, wyróżniony, wyliczony, zaliczony do czegoś; situs JanStat (6) : W wzywaniu theź ábo w przyřtěpowaniu przez wiarę trzey łą położeńi/ mamy przyřtěp do Oycá przez Kryřtuřá w iednym Duchu. *GrzegRóżn A4v*.

położon podle kogo (1): Ale ieřli tego pozwolá/ iż fie tym ípofobem wzywa BOg Oćiec: tedy niewiem iáko tego bronić mogá/ żeby fie teź y Iezus Chriřtus wzywáć niemiał? poniewalź zaráz w teyże ípráwie podle Bogá ieřt położon. *CzechRozm* 199v.

położony w czym (2): *ZapWar* 1529 nr 2474; gdyź oni domów y dóbr práwu mieyřćkiemu podległych niedopuszcziá innym řzláććie vřtěpowáć: tedy teź wzaiem y im dóbr w práwie Ziemřkim położeńych wykupienié łufźnie zda fie áby było zábroniono *SarnStat* 931.

położon(y) gdzie (2): A tu Cymbrow ná cele [!] położeńych małź rozumieć Swedřkie/ Duńřkie/ Lotewřkie/ y řtárych Pruffow narody řtároyřtne *StryjKron* 31. *Cf Wyrażenie*.

Wyrażenie: »na [którym] mieyřcu położon« (1): Abram tu ná pierwřzym mieyřcu położon/ nie dla thego żeby był pirworodnym/ ále dla ie^go Hiřtoryey ktorá potym wypifuie. *BibRadz* I 6d *marg*.

c. Użyty w tekście (o wyrazie, określonym jego znaczeniu lub formie gramatycznej) (8) : A iż to łowo ELLOGIM w licźbie wielkořci *pluraliter* ieřth połoźone/ nie dla tego ná pomoc to łobie bráć máią żebyřmy mieli mieć wiele bogow. *SarnUzn* C7v, G4v; A ták tego przyřtrzegálem/ żeby otote imioná znáioime á znáćnieyřze ták iáko zwyczyay nieřie były záchowáne/ zář nie ták znaiome/ ták łą połoźone iáko ie Zjďowie tutecźni piřzá y czyřciá *BudBib* c; *CzechRozm* 37.

a. Użyty w tekście zamiast innego (o wyrazie lub jego formie gramatycznej) [w tym: gdzie (w tekście) (2)] (4) : Abowiem v Prorokow częřtokroć częř przeřłzy bywa położon zá przyřłzy w czym łię nam znáćzy wielka pewnořć tego co łię ma řtáć *BibRadz* I 303c *marg*; To łowo [usprawiedliwienie z uczynków] w piřmie ř. bárzo częřto [...] bywa połoźono miářto przykazánia Boźego/ [...] iż záchowánie przykazánia ieřt vřpráwiedliwienie. *WujNT* 193, 556.

Wyrażenie: »jeden za drugiego położon« (1): á iż tenze Duch y przez Zácháriářzá y przez Ieremiařza piřáł/ tedy/ práwi/ nic ná tem že ieden zá drugiego położon. *BudNT* Hh4.

d. Przełożony, przetłumaczony (1) : Nie radbym by ćie miářá obchodźić á obráźáć prořtotá piřmá řwiętego y łowá bez ozdoby á nie dworřkie/ ktore áłbo z niedořtátku wykłáďáćzow/ áłbo ták ná vřzđ łą połoźone *Leop* *B4v.

2. Zastosowany, użyty w celu dokonania jakiejś operacji myślowej (43) :

a. Przedłożony w celu zastanowienia się, wyboru, przekonania się o czymś, stanowiący wyraz czyichś poglądów, woli, decyzji; propositus Modrz (12) : Gdyź ten Pfalm nie tylko przećiwko tym ktorzy nienawidzá prawdy Boźey ieřt włáńnie połoźony/ ále teź y przećiw Turkowi okrutnemu *LubPs* M; *CzechEp* 236; *LatHar* 244.

Wyrażenia: »przed oczy położon(y)« [w tym: komu (4)] = *propositus Modrz* (5): A ták y tá teráźnieyřza pámiářćká wiáry á powołánia Andrzeiá s. [...] tháćke teź nam ieřt przed oczy nářze

położoną *RejPos* 273v, 144v; Y owłzem táki Pan byłby żywym prawem/ y wzore^m káždemu ku náśládownániu przed oczy położonym. *ModrzBaz* 100v, 65v, 143v.

»na przykład [komu] położon(y); przykłady położone« [*szyk 2:1*] (2;1): MIdás Krol Frigiey/ ná ten czás był bogáty nád ine krole w fkarby ná fwiecie/ przeto iest położon wżem innym ná przykład łákomftwá. *BielKron* 25v; *RejPos* 214; Ktora zazdrość/ iefli rozumem będzie rządzoná/ będzie iákoby pobudká do cnoty y do wczćiwych łpraw wiodáca z przykłádów przed oczy położonych [*exemplis propositis*] *ModrzBaz* 65v.

Szereg: »położony i postawiony« (1): Słýzyłz też tu iáwnie [...]/ Iż oni nędzni ludzie/ ktorzy tu tobie ná przykład á zá zwierciádló fą położeni y poftáwieni/ [...] wołáią do niego [*Boga*] s pokornym á z wiernym fercem swoim *RejPos* 214.

Przen [*przed kogo, przed co*] (2) : położoną iefth przed cię wodá y ogień/ obierayże łobie przy czym zoftáć małz *RejPos* 0005.

Wyrażenie: »położon przed oczy [czyje]« (1): Iż ogień y wodá położoną iest przed oczy thwoie/ obierayże łobye co raczyłz. *RejPos* 267v.

b. *Wyznaczony, ustanowiony, ustalony, określony; dictus, praestitutus Mącz; positus Modrz* (25) : Item Czo fzie fhrankw a placzw dothicze then kazdemv łznych bandzye vkazan drugi albo trzeci dzyen przed bithwa yvz polozona *MetrKor* 26/62v, 40/815; *WróbŻółt* nn5; záwłfe pirwey czás [*na naukę*] ma być położon/ pothym zá nim isć pilność. *GliczKsiąż* N2; *UstPraw* D2v.

położony na co [= *dla czego*] (2): Tákuje y okołó rułzenia ná woynę [...] wedle vchwały á Conftituciiéy Koronnéy Séymowéy [...] ná wżyftkę Koronę Polfká położonéy [...] *SarnStat* 1059 [*idem*] 1188.

położon na kiedy (4): *LibLeg* 11/131v, 153; Ná then czás było też położono Koncilium w Trydenćie *BielKron* 226v; Hic nuptiis dictus est dies, Ná ten dzień wefele yeft położono. *Mącz* 86b.

Fraza: »granice były położone« = *granice były wytyczone, oznakowane* (4): gdibífzcie mieli woliá na tho zebi bili flufchne a obiczayne granycze polozone albo vczynyone tedibífzcie wiłaly [...] pana albo dwv *LibLeg* 11/85v, 11/83v, 86v; A gdzieby gránice w takim dziedzictwie były położoné między częściámi y działy fzlácheckimi przedtym vczynionémi/ [...] tám iuz pomiárá y porównánié między nimi mieyfćá nie ma *SarnStat* 1165.

Wyrażenia: »na położony czas« (1): A gdy by on nyezaplaczil napolozony czáff Thedy pan stharostha bandzie vynyen polłacz aporaká dzyeczkwacz *LibLeg* 6/118.

»na dzień położony; dzień jest położon« = *dies praestituta est Mącz* (1): z Sáfkiey ziemie przyiácháli ná dzień położony/ Luter/ Melánkton/ Ionás *BielKron* 206v; *Mącz* 413d.

Szeregi: »położon, naznaczon« (1): Argentó haec dies praestituta est, Ten dzień yeft położon/ naznázón ku kładzieniu pieniędzy. *Mącz* 413d.

»położony albo opisany« (1): OSiádlému człowiekowi/ niema bydź dopułczon Areft ná pieniádze iego łádownie położoné álbo opifáné *SarnStat* 1161.

α. *Zapowiedziany, obiecany, sądzony, zgotowany [komu]* (2) : A iefli to mowi Bog o zakonie/ iáko dáleko więcey o Ewánieliiey/ [...] gdzie kłátwá nie tylko ludziam/ ále y Aniołom od Páwłá iest położoną *GrzegRóżn* I4v.

Szereg: »położony i przy gotowany« (1): Abowiem ípráwiedliwym ludzióm błogosláwieństwo y nieśmiertelność. A nieśpráwiedliwym męki wieczne łá położoné y przygotowané. *KołaKszczęśl Cv*.

β. *Przeznaczony dla kogoś, poświęcony komuś [komu] (4)*: wiemy że dobry iełt zakon/ iełliby go kto łłufnie wżywał. Wiedząc iż zakon nie iełt położon ípráwiedliwemu/ ále tym ktorzy zakonem gárdzą *BibRadz 1.Tim 1/9; BiałKat 53v; ModrzBaz 101; Dobram [!]* robotę zrobił/ íkończyłem drogi/ wiárym dochował: zátym położoná mi iełt koroná ípráwiedliwości. *SkarKaz 351a*.

c. *O Chrystusie: w zamysłach Boga powołany na świat w jakimś celu, przeznaczony na coś [w tym: komu] (5) (6)*:

położon ku czemu (1): Abowiem Pan Krytús/ iednym polożon iełt ku powłtániu/ á drugim ku wpási *KrowObr C3v*.

położon na co [= w jakim celu] (5): *OpecŻyw 26; RejPos 27v, 29, 31; Y* błogosláwił im Symeon/ y rzekł do Máriey mátki iego: Oto ten położon iełt ná vpad/ y ná powłtánie wielu ich w Ífráelu *WujNT Luc 2/34*.

3. *Przyjęty za przedmiot swoich pozytywnych uczuć, oczekiwań; situs Mącz; collocatus JanStat [w kim, w czym] (14)*:

Frazy: »nadzieja jest (a. ma być) położona« [*szyk zmienny*] (9): WTobie moy pánie położoná iełt włlytká nádzieia móia próflę ábych odniey niebył odrzucon *RejPs 103, 37, 151v, 210; LubPs R5; In quo nostra spes sita est, W* którím náłzá nádzieyá położona yełt/ to yełt/ w którým my dufánie mamy. *Mącz 397c; RejZwierc 195v; RejPosWstaw [110²]v; W* nim iełt włlytká nádzieia náłzá położoná/ On náłzá pomoc/ on iełt obroná. *KochPs 46*.

»obrona jest położona; obronę mieć położoną« (2; 1): *WróbŻółt cc2; Pánie/ w* którým obroná Moia iełt położoná/ Czemu mię trofkliwého Pchalz/ od oblicza łwého? *KochPs 64; iáko z* nich żadného pożytku nie mamy/ ták téż niech żadný obrony w nas nie máią położonéy [*nullum in nobis praesidium habeant collocatum JanStat 1129*]. *SarnStat 265*.

»żywot jest położony« [*szyk zmienny*] (3): Żywot thedy Krześciyáńłki nie iełth położony w zyemi ábo w łwecie/ áłbo w rołkofzách/ we czciách/ y w hárdości ciełfney *RejPosWstaw [110²]v, [110²]v, 111*.

III. *Będący, znajdujący się; positus HistAl, Vulg, PolAnt, Modrz; situs Vulg, JanStat, JanPrzyw; situatus JanStat (119)*:

położony przeciw czemu [= niezgodny z czym] (1): Euángelium położone iełt práwie przeciw zakonowi. (–) Augułtyn S. lepák okázuie/ iáko fie Ewángelia nadobnie z zakonem zgadza. *WujJudConf 78v*.

położon między czym (1): Oto y okręty ták wielkie będące [...] obracáne bywáią od máłuczkiego rudlá [...]. Ták ięzyk położon [*constituitur*] między członkámi náłzymi/ máżąc włlytko ciáło *BudNT Iac 3/6*.

położon na czym [= będący czym] (1): Piotr położon iełt ná fundámenćie. Abowiem rzekł: Tyś iełt Chriłtús Syn Bogá żywego/ y włlyłzał wzaiem/ że też łam był Opoká. *WujJud 122v*.

położony w czym (1): W ięzyku [...] Słowiáńłkim/ ten dźwięk ca/ łcha/ łcá/ brzmi naiwięćey. Przeto v Bulgarow w obiecádlie polołchone łá te literi [*tu przykłady liter cyrylickich*] *JanNKarOrz F3v*.

położony w czym [= *będący czym*] (1): V nas karania wpráwách opifáne fą/ á zapláty widzimy być w rozdawaniu wrzędow położone [*praemia in honoribus distribuendis cernuntur*] *ModrzBaz* 18v.

położony w czym [= *czyniący co*] (1): PAnie Iezu kryfte fynu boga żywego/ ienżes w modlitwie położony/ od anioła polilenijé wziętż rączyles *OpecŻyw* 105v.

położony gdzie (1): obiecuiemy: iż Vrzędów y Doštoieńftw [...] przychódniońm nie będziemy dáwac [...] oprócz lámym fynóm Koronnym/ y mieřzkáiącym w tych Ziemiách: w których tákowe *dignitates* y wrzędy fą położone [*in quibus huiusmodi dignitates vel honores consistunt JanPrzyw* 6]. *SarnStat* 883.

Wyrażenia: [»we czci położony« = *czczony*: przetho go [*Antygonusa*] mylowal czessarz nye tak dlya tego ysz mv był przyrodzony y weczczy wyelkyey położony yako dlya tego yze był chrzeszczyanym barzo dobry *ŻywEufr* 3.]

»w [*jakiej*] mierze położony« = *jak oceniany* (1): rzeczy potrzebne pánom rořkóřnym á ludzjom rzetelnym/ nie fą przedlię wtey myerze/ w yákyey położone fą náuki *GliczKsiąż* H3.

»w niepamięci położony« = *zapomniany* (1): A niech precz złoży/ řtrapiona myśl twoiá/ Próźné fráfunki: y myřli řtrwożoné/ Niech w niepamięci będą położoné. *ZawJeft* 7.

W przen (1) : Nie raczi tracić boże moy ze złořtniki duřze moiey [...]. In quorum manibus iniquitates sunt: [...] W ktorich ręku złořci fą położony/ á prawicza ich ieřt darow napełniona. *WróbŻołt* 25/10.

Przen (1) :

Wyrażenie: »w pořrodku położony« (1): thrzebá lie řprawowác podług oney mądrořci/ ktora ze wřzytkiem drugimi cnotámi towarzyřthwo ma mieć nierozdzielne: ktore to cznoty/ iż fą w pořrodku położone/ z obudwu řtron około siebie przepář máiá *GórnDworz* li5v.

1. *Będący jakimś, pełnym czegoś* (14) :

położon na czym [= *jaki*] (1): wřzytek řwiát ná skáżeniu ieřth położon [w szythek szwat yesth szkazon *HistAl* 1510 108v] *HistAl* G.

położon(y) w czym [= *jaki*] (12): *RejPs* 59; iż dwá fą bogowye řobye przeciwni: Yeden zły/ álbo řrogi á okrutny/ ktory ten řwyát we złořci położony [...] řtworzył *KromRozm II* o3v; TV w tym Přálmie ieřt modlitwá przeciwno cięřzkořci grzechu/ w ktorym gdy człowek ieřt położon/ iuż záváždy muři być trořkliwego řumnienia *LubPs* L3v; *KrowObr* 51v; *BibRadz* *4; *HistRzym* 51, 69, 122v; *RejPos* 112, 176v; Bo řwiát położon ieřt w cięmnořci/ á ci ktorzy ná nim mieřzkáią/ nie máiá řwiátłóřci. *BudBib* 4.*Esd*r 14/19.

położony z czym [= *podobny do czego*] (1): A gdy lie było podniořlo řerce iego [*Nabuchodonozora*]/ [...] od fynow ludzkich wyrzucon ieřt/ ále y řerce iego z beřtyámi położone było *Leop Dan* 5/21.

położony jak (1): MAdrořć y moc Boża ieřt/ [...] on obiawia rzeczy trudne y táiemne/ y wie o rzeczách táiemnie położonych *LeovPrzep* F3v.

2. *W odniesieniu do konkretnego miejsca [w tym: gdzie (28)] (30)* : także wiatr ktori woniá noři bezpiecznie wchodzi do ich [*sępów*] mozgu, [...] thak iż hnet dotika lie nacřzynia powoniania ktore ieřt przy mozgu położone. *GlabGad* B8v; *Leop Deut* 30/12; bo y řám wzrok to vkázuie/ iż káty té ktoré fą y tám y řám położoné/ dwá á dwá ieden drugiemu fą równé *GrzepGeom* E2; *Phil* G3.

Wyrażenie: »ku wzrokowi położony« = *widoczny, dobrze widziany* (1): *Conspicuus alicui, Ku wzrokowi dobrze położony. Mącz 405c.*

W przeni (1) :

Fraza: »na uściech [czyich] było położono« = *ktoś o tym mówił* (1): bo (to) było w vsćiech v Awfzálomá (*marg*) Wł/ bo ná vsćiech Awfzálomowych było położono. (-) [*in ore Absalom positum erat*] *BudBib 2.Reg 13/32.*

Przeni (1) : iż on [*Chrystus*] iest słońcem íprawiedliwości/ ktore nam z niebá sviáthłóść podawa. Aby íię vkazáá tym ktorzy w ciemnońciach y w cieniu śmierci położeni íą [*in tenebris et umbra mortis sedent*]/ ku wyprostowánium nog náłzych ná drogę pokoju. *BibRadz Luc 1/75.*

α. *O obiektach geograficznych, topograficznych i astronomicznych* (23) : *RejPs 71v; BielKron 267v, 274; BudBib 4.Esdr 7/3; Mieyfce ták wielkiego íkárbu niechby było ze wízech namocnieyíze/ á od gránic nieprzyiaćielkích co nadáley położone [a finibus hostium remotissimus]. ModrzBaz 123; [król Kazimierz Wielki] tákże y Hálickie wołóści ácz dáleko od Litwy ná Węgierkích gránicach y Wołófkích położone [...] poburzył. StryjKron 437; KochPhaen 15, 16, 18 [2 r.], 20; Calep 131a, 333b, 609a; wízytki dobrá [...] któré íą w ziemiách Zakonu przerzeczonégo położoné/ máią [...] bydz záchowané SarnStat 1069, 126, 209, 883, 917, 1109.*

Szereg: »położony i będący« = *situs et existens JanPrzyw* (2): tedy zamki náłże ná pográniczu Królestwá náłżégo położoné y będącé/ ludzie onych powiátów [...] będą powinni poprówowác y budowác. *SarnStat 126, 883.*

αα. *Znajdujący się w jakiejś pozycji względem innego obiektu [jak]* (1) : Té kołá/ ós przenika/ prósto położoné: Czwarté wízytkích íye trzyma ná vkoś íádzoné. *KochPhaen 19.*

3. *W odniesieniu do sytuacji, okoliczności stanu* (64) :

a. *Poddany czemuś, doświadczający czegoś; narażony na coś* (54) :

położon(y) w czym (36): *TarDuch A2, D2v, D3; W tim pieniu prorok moui z perfony ludu wiernego w troskach położonego. WróbŻółt T3, 31/6, T3; iż ten zywoť náłz iest w rozmagitych rofterkoch polozony: w ktorých muíá bywac trofkiwe myíli náłze RejPs 140, 49, 58, 65v, 159, Ff3; HistAl F7, K3; Czégo gdi nye mogą z dobrem powodzeniem doítáć/ lámi ná íwe oyce íkádáyá/ gdi widzą íobyte rowne w lepísem ííczeńcyu być położone GliczKsiąż I4; LubPs Rv, ee3v marg, gg6v; KochPs 13 [2 r.], 107; ReszHoz 121; [ŻywEufr 6]. Cf Wyrażenia.*

Frazy: »[w kim] położona jest moc [czyja]« = *ktoś doświadcza czyjejs mocy, znajduje się pod czyjś władzą* (1): *PRzy íawnym wyíciu z Egiptu narodu Izráelkiego [...] / Tám íie wnet w żydoítwie sítało poíwíęcenie Páná tego/ A w narodzye Izráelkím położoná iest moc yego. LubPs Z6v.*

Wyrażenia: »w mocy (a. możności) [czyjej], pod możność [czyj], w państwie [czyim] jest położon(y)« [*szyk 8:4*] (*10:1:1*): *PatKaz III 107; Panie krolu wízechmogáczy w pańítwie twogim wízytki rzeczy íą położony/ A nie iesth kthoby íie mógł íprzeciwíć thwey woley TarDuch A2; WróbŻółt gg; Bowiem to on íam wyznawa iż íą pod możnoć íego położony wízytki okrágłóći íwiátá RejPs 162, 220; LubPs K4v; W ktorego to Boítwá możnoći/ niebo y zyemiá/ wízytki mocarítwá niebá y ziemie/ íą położone RejPos 150v, 34 [2 r.], 39, 40; Tákże zmartwychwítanie/*

nieśmiertelność/ żywot wieczny/ w pewney mocy y opáttrzności tego Páná Wízechmogącego iest położony. *GrzegŚm* 45.

»w niebezpieczeństwie, w niebezpieczeństwo położon(y)« (2:1): Aczkolwiek żywot moy iest zewířąd w wielkyem niebezpieczeństwie położon [...] / á wířák mię to nic niefráuíe bych ia iedno vniął ftrzedz przykazánia twego. *RejPs* 183v; práwie w wielkie niebezpieczeństwo ná ten czás Koroná iest położoná. *MycPrz* II C4v; W tym niebezpieczeństwie będąc ia położony/ Vćiekłem fye do oftáttniéy pánłkiéy obróny. *KochPs* 23.

W przeni (3) :

Wyrażenie: »położon w ręku [czyich]« = *coś zależy od kogoś, znajduje się w czyjejs mocy* [szyk 2:1] (3): *PatKaz* III 107; Cefárzu wielki/ żywot nářz w ręku wářzych iesth położon [*in manibus vestris posita est*] *HistAl* G7; *RejPos* 39v.

α. *Doznający, odczuwający coś (o stanach emocjonalnych) [w czym]* (8) : *MurzHist* G2v; którégóřz człowieka w grzędhu a ftrachu wiecznych mák położone⁹⁰ / férce nieochłódnie: słyřząc/ że pán [...] pogańłką niewiařtę/ tilko za łamą wiarą [...] przyimúie *MurzNT* 78v; *LubPs* aa5v; oglądáy: żeć nie vmárli ći kthorzy łą w piekle [...] / dádzą cześć y vřpráwiedliwienie Pánu/ ále duřzá która w zálmuceniu położona iest [*anima quae tristis est*] *Leop Bar* 2/18; *BiałKaz* C3v; *KochPs* 127; Lecz to fczęścím řzáczuieř/ Zem iest ták piękny m sídłém [*tj. miłością*] włowiony: Wefoło żywę w trořce położony. *KochPieř* 53; *PaxLiz* A4v.

β. *Użyty, potraktowany jako coś* (6) :

położony jako za co (1): Owo Symeon [...] o twoim mieczu opowíádá/ który duřzę twoię przeniknąć ma: gdy będzie ten miły řyn twoy iáko zá cel położony/ do ktorego złoći nářze řtrzeláiąc/ ná nim vmorzone y zgładzone będą. *SkarŻyw* 113.

położony w czym (1): W tymże porzádku y wteyże wářności [*tj. potraktowane są jako tak samo wářne*] Concilia wřzyřtki y Kanony położone łą od nich [*doktorów Kořciola i pasterzy*]. *WujJudConf* 36v.

αα. *Oceniony, potraktowany na równi z kimś* (4) :

położony między kogo (1): Tákáľmy my cžuynořćią Mořkwę puřtořzyli [...]. S kąd Bátory wielką cžućią y łławą wznowiony/ Y między Boleřławy wielkie położony. *KmitaSpit* A4.

Wyrażenia: »położon w jednym [z kim] rzędzie« (1): Niech [*nieprzyjaciele*] nie vznáią twoięy litoći. Wymař ie z křiąg żywotnych/ niechay zły nie będzie Położon w iednym z dobrymi rzędzie. *KochPs* 101.

»położony (za)rownó [z kim, z czym]« [szyk 1:1] (2): *LubPs* M2; bo tu v was y Stárořty zábí[j]]áią/ á położony iest Stárořta/ y Senátor zárównó z drugimi. *GórnRozm* D2v.

b. *Wynikający z czegoś, uzależniony od czegoś, zasadzający się na czymś* (10) :

położon(y) w czym (7): w thym iest położoná wřzyřtká zacnořć ludźi żywiących/ áby byli mądrymi. *BibRadz* I 348c marg, *3v; *GrzegRóżn* Kv; *WujJudConf* 139v; [*łakomy człowiek*] miłúie pieniądze/ y mnima áby w onym dořtátku á pánłtwie iego wřzyřtko podpomózenie żywotá iego położone było. *RejPosWstaw* [110³]; *ModrzBaz* 128v; twé to zbrodnía zdániéř/ Którégo wřzyřtko męřtwo położoné w zdráďzie/ Zołniérzu nocny/ we dnie nie widáć ćie w zwáďzie. *GórnTroas* 52.

położon(y) na kim, na czym (3): *Mącz* 14a; *Płátnerz czeka kłopotow/ chłopek ná wśi żniwá/ Barwierz zwad [...]. Pátrrze iáko ci żywą by koštyrá z Lofu/ Tákžec wżyštełk położon świát ná takim łtofu. BielSat C3 [idem] BielRozm 20.*

Szereg: »wisieć a położony być« (1): *Arbitrium eius est de Repub. Ná nim rzecz pośpolita wiśi á położona yeft. Mącz 14a.*

IV. Uczyniony, sprawiony [komu] (1) : ále więcey tego łtrzeźcie áby zgorśzenie brátu nie było położone [*ne ponatis offendiculum fratri*]/ abo teź obráżenie. [BT: *by nie dawać bratu sposobności do zgorśzenia i upadku*] *BibRadz Rom 14/13.*

V. W funkcji rzeczownika: Przełożony, wzór do naśladowania (1) : przez tego młodzieniałzká možem rozumieć káżdego człowieká czyłte⁸⁰ żywotá/ ktory był [!] z oycem/ to iełt dobrym położonym [*wyd. I s. 73: przełożonym*] wchodźi [*qui cum patre i.e. prelato intrat*] w rádę mądrą *HistRzym 73.*

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (5) : *Positus, Położony. Mącz 309d; Situs, Poładzony/ położony/ wliadły. Mącz 397c, 311d, 435a; Calep 821a.*

Synonimy: I.A.a.β. wyprawiony; γ. dany, oddany, ofiarowany; αα. okazany, podany, pokazany; ε. pobudowany, założony, zbudowany; ζ. rozłożony; η. zrownany; b. jęt, poimany; c.α. przyłożony; B.a. pochowan, pogrzebany, pogrzebion, schowany, włożony, złożony; C. nakryty, pokryty; a. obtoczony, obwarowany, otoczony; b. posypyany; II.1. dany, napisan, podany, pokazany; a. przytoczony; b. wyliczony, wymieniony; d. przełożony, przetłumaczony; 2.b. naznaczony, przedłożony; α. przygotowany, zgotowany; c. powołany; III. będący; 2. leżący; IV. sprawiony, uczyniony, udziałany.

Cf **NIEPOŁOŻON, POŁOŻYC**

LWil